

شانۇنامى

ئاۋىنە

<http://chirakan.com>

ئاوینە

ئەنۋەر قادر رەشىد

(ژۇورىكى پەرىپووت ، كەنتۇرىكى دەركا ئاوينەيى، ھەندى كورسى و مىزىكى كۈنە، شاسوار لەسەر كورسييەك دانىشتۇرۇش و دەيھەۋى بىنۇسى، تەنبا لايەكى دەموجاۋى دەبىنرى)

شاسوار: ئەم نووسىنە نەگىرسە ھەلمئەقرقچىنى وشەوگارى لىنى كردىمەتە دۆزەخ (لەگەل قەلەم و كاغەزەكەى بەردەمى دەدۇى) وام ئەزانى ئىيۇھ ئەبىنە ھاواھلىٰ گىانىبىه گىانىم و خەمى غەربىيم ئەرەپ وىننەوە، كەچى ئىيۇھىشىم لىنى تەرە بۇون و لېم چوون بەقىنا، كوان ئەو ھەمۇ بىرۇكە جوانانە لە دىرەكانا سەمايان ئەكىردى و باخچەي خۆشەويسىتىان ئاپىرچىن ئەكىردى... تو بلىيى ئىيۇھىشىم لەگەل ھەمۇ خۆشەويسىتەكىنەم لە كوردستان بەجىزەيشىتىنى، يان ئىيۇھە مەتنان بەرىكەد (بىنەنگى) .. نەء باوهەنەكەم، ئەى ئەھەنە شەوان چەندىن بىرۇكە جوانەم بۇ يەت و چونكە لەكاتى خۆيا نايابىزىمە سەر كاغەز، بۇ بەيانى ھەر يەكە بەلايەكا ھەلئەفرىن، ناھەقىان نىيە، خۆ ئەگەر وشە ماسى بىن، ئەھەنە بە دلىيابىه و نىشتمان دەريايىه، ئى ماسىش چۆن لەم بىبابانى نامؤبىيەدا ئەزى. !. تەنبا وشە و رىستەكانى جارى جاران ئاسوودەبىيان بە گىانىم ئەبەخشىي و، لەسەر لاپەرەكانيش بەدەممە و ھەلئەننەن، كەچى ئىيىستا ئەوانىش بۇونەتە مۇرانە و مۇتەكەھ و ئۆقرەيان لەبەر پېرىوم. تا لە جىڭادام خۆيان رىز ئەكەن و ئەبىنە ئەستىرە و تەنپا عەودالىي روشنانىي قەلەمن وەك خۇر بىاندرەوشىننەوە. خۆم ئەزانىم بەيانى بالىنەگىن، بۇيە ھەندى جار لە جىڭاكەم ھەلئەستام و پېرم ئەكەد بەقەلەم و دەفتەرا، بەلام مەخابن رىستەكانىش وەك خۆمان كەم حەوسەلە و نەفەس كورتن بۇيە دەكەوتىن بالەپەستو و بەشىوه يەك بىرمىيان ئاللۇز ئەكەد، نەمئەزانى لە كوبۇھ دەست پى بىكەم و ھەر ھېچ نەبى كۆنترۆلى سۆزى خۆم بىكەم، تا بتوانىم جلەوي ھۆشىشىم بىگرمەھ و رىستەكانى

بەشیوه‌یه کی تر و لە قالبیکی تردا دایریزمه‌وه. نەخیر ناکری و نابی، نووسین و سۆز پىکەوە تەگبىريان كردووه و مانيانلى گرتوم، ئاي چەند سته‌مه مروف نائومىدېنى. لەوهش سته‌متر ئەوهەي ئامانجىكى گەورە پالپىشتت نەبى، تا بىنانى خوت لەپىناويا بەخت بکەيت.

(دەنگىكى شېرزە كە دەنگى ناخى خۇيەتى)

دەنگ: گوايە نازانى زيان مار و پەيزەيە، چەند بە پەيزەدا سەركەوى، مارىك فېرىت ئەداتەوە سەرهەتا؟

شاشوار: بەلام زيانىك ماناي هەبى، هەردەم پەيزەيە، ئىنسان خۆي مارەكە ئەخولقىنى، ئەگىنا لاپىناوى ئامانجىكى، مەدىنىش ھەر سەركەوتىنە، تەنبا مروفى بى ئامانچ لە سەر و كلکى مارەكەدا گەمە ئەكا (بىنگى)

من نازانم بۇ وام بەسەر هاتووه بۇ ئاوهندە يىنده سەلاتم.... خۇ من هيچ گومانىكىم نىھ كە سەرهەتاي كاولبۈونى ناخە.... بى ئامانچى و يىنده سەلاتى يانى هيچ پاساوىكت نامېنى بۇ زيان....

دەنگ: توڭ كەمت نەكردووه، خەلکانىك ھەن ھەر هيچيان لە زيانا نەكردووه و بەختەوەريشىن، يان توڭ ھەر ئەتەۋى بە هيچ و خۇرايى ئازارى خوت بەھى؟

شاشوار: ئىنجا ئەوكەسانە كەى شايىستەمى زيانى؟ بۇچى ھەركەسىنک ھەناسەمى ھات و چوو ئىتىر بە زىندىو ئەژمېرىرى؟... من زۇر جار بە كون و كەلەبەرەكانى ناخىما ئەگەرىم بۇ ترسكايىھىك، ئەوهەي كردووشىمە وەك فيلمىكى كۆنى خىاپ مۇنئاڭراو گرتەكان تىكەل ئەبن و تەنانەت رووداوه كانى زيانى خۆشىم بۇ كۆنترۇل ناکرى....

دەنگ: ئەزانى چى بکەى؟ لە خۆشەوېستىيەكەى دىلسۆزەوە دەست پىن بکە

شاشوار: بەم دەمۇچاوه ترسناكەوە؟ (روو دەكاتە بىنەران و دەبىنرى كە

لايەكى دەم و چاۋى سووتاوه) من تازە مەگەر منالىم پى بىرسىن.... من و

خۆشەوېستى كوجا مەرھە با

دەنگ: گۈى بۇ دەنگى سۆز شىلکە، دىلسۆز درەوشادەترين يادگارى زيانە..

(ورده ورده شاسوار بىرى دەكەۋىتەوە)

بىرەۋەرى يەكەم

1 گەتكە

كات / پىش نىوه رۇ / بىسەت سال پىش ئىستا

شۇين / باخچەيەكى گىشتى

(شاشوار و دىلسۆز)

ديارە دىلسۆز گلەيى لە شاسوار دەكا

دىلسۆز: باشە ئىمە پەيمانمان نەدابوو دواى تەواوبۇونى

زانكۆ يېتىھ داواام

و بەيەكتىر شاد بىن؟

شاشوار: گولەكەم دله گيان بهو چاوه جوانانەت من لەتۆ

زياتر حەزئەكەم

ئەگەر يەك حەسیریش كۆمان بکاتەوە يېڭەوە بزىن،
 بهلام من
 يەكىكم لە ئەندامانى رېخستنى ناوشار و، پاش
 گرتى ھاوارىكانم
 ناچارم يېۋەمە دەرەھوھ
 دلسوز: ئەى نەئەبۇو يېشتىر يېم بلىيى كە ئەندامى
 رېخستنى؟ يان ئەترسای
 خەبەرتلىي بىدەم؟
 شاسوار: دلەكەم تو بۇ ئەوهندە مەسەلەكە بە
 حەساسىيەت وەرئەگرى؟ من
 من نەئەويست تو لە ترس و دلەراوکىدا بزىت، من
 بۇيە ئەوهندەم
 تو خۆشويىستوھ چونكە ئەوهندە ئەم كوردىستانەت
 خۆش ويستوھ
 دلسوز: **(وهى بىھوى دلنه وايى بكا)** ھەر لەبەر ئەوهە
 منت خۆش ئەويست؟
 شاسوار: ئەوه يېڭىگە لە جوانى و ئاغرى و زىرىھكى و....
 دلسوز: بەسە بەس، با لەخۆم بايى نەبم
 شاسوار: دلە گيان من نازانم چىم بەسەر دى، تۆش
 سەرپىشك بە لە
 هەلىزاردىنى ژيانى خوت
 دلسوز: لەچى سەرپىشك بىم؟ خۆشەويىستى تو وا داوى
 كردووم، ئەگەر
 بىم يان
 بۇ گل

گرتە 2

ھەمان شوين و ھەمان كات

شاسوار چەند چەكدارىك دەبىنى و خۆى لە دلسوز ھەلە دەكاكا و بەپرتاوا
 بۇي دەرەھىچى ، دلسوز بەترسەوە دەرىوانى چەكدارەكان ئەوبەرى
 شەقامەكەيان گەرتۈوه و شاسوار دەسگىر دەكەن و دەبىهن
 دلسوز ترس و خەم، فرمىسىك بە چاوهەكانىدا
 دىننە خوارى و لەجىنى خۆى دەكەۋى

گەرانمۇھ بۇ شانق

شاسوار: **(بەتەوسەوھ)** يابۇ من ئەبى يان بۇ گل ، بۇچى من لە گل باشتىرمۇ؟
 ھەر ھىچ نەبى لەۋى ئاسوودە، بەلام لەگەل منا بەرددەۋام لە دۆزەخاي. لەگەل
 ترسىناكتىرين چەروچاوا،

دەنگ: دیاره تۆش وەکو ئەو کەسانەت لى ھاتووه كە لهەزەت لە ئازارى خۆيان ئەبىن... بەزۆر خۆيان ئەخەنە گۆمۈن گومانەوە... ئەگىنا تو ژيانى ئەوەندە چىر ھېر و جوامىزانە بۇوە، بە درىزايى ژيانى ئەستىرەيەكى درەوشادە بۇويت .. جوانىش جوانى ناخە، نەك شىپۇھ..

شاسوار: (دىسان بەتەوسەوە) ناخ؟ يېم نالىنى ناخ چۈن لەگەل غەريبيا ھەرس ناھىيىنى؟ كام دەرەۋون دەرەقەتى يېدەسەلاتى و بى ئامانجى دىت؟ من خۆشم نازانم ئەترىم، شەرمەزارم، يان گىزلاۋى يېھوودەبى شالاۋى يۇ ھەنباوم و ھەمۇ دنيا گەلە كۆمەكىيان لە ئامانجەكائىم كەردووھ و چىنگىان لە بىنەقاۋاى ئاواتكائىم گىر كەردووھ و تىنۇك تىنۇك خۆشەويىستى لە دلما دەر ئەھىنن و، كەردوومىيان بە خالىكى رەش لە شەۋەزەنگى نەھاماھتىا...

دەنگ: تۆيەك چەرمەسەرى و نەبوونى و گىرۇدەبى وەك بىنىشىتەتال بەسەرچەمى زېپاتا لكاوه ... رووبەررووى ھەمۇ كارەساتەكائى ژيانى بۇويتەوە و ھەندىجارىش كلۇلىكەنلىكى ئەمەنچەنە گالىنەجارى بەرى ئەكرد، ئىتىر بۇ ئەمجارە

شاسوار: ئەمجارە...ئەمجارە.... چۈنکە ئەمجارە كۆستە، كارەساتە ، يېدەسەلاتىيە، يېدەسەلاتى ... چۈن ئەتوانم لەم غورىبەنە كەرىسىدە ئۆقرە بىگرم (دەرگاكى كەنتۈرەكەي دەكتەھە و قەمسەلەيەكى دەردەھەننى و لەبەرى دەكى و رەوو دەكتەھە ئاوىنەكە) بەلام بەم سەرما و سۆلەيە بۇ كوى بچەم و سەر بە كۆپۈھ بىلەم...
دەنگ لە ئاوىنەكە وە: تو ئىمشەو رايىكە تا سېبەينىش خوا ئەمېننى و ملکى... خوا

لە سولتان مەحموو كەورەتە
شاسوار: ئەوھ قىسە و ھەفایەتى لاي خۆمانە و لىرە پۈولىكى قەلب ناكەن، سولتان مەحموودى ئېرە سەرچەمى سىستەمەكەيە ، ھەمۇ دنياش بەسەر يكا بىترىنى سىستەمەكە ھەر ئەمېننى .. ئەم كۆمەلگايمە تەنبا بۇ خۆيان گۈنجاوە ، ئىتىر ئەبى تۆش يان خۆتى لەگەلا بگۈنجىنى ، يان خۆتى لى دەربازىكەيت .. بەلام خۆ ئىمەش بە پېشىنەنەوە بەستراوينەتەوە، ئەى نەيانوتۇوھ - سواربۇون عەبىنک و دابەزىن دوو عەبى؟ - ئەى خۆ ئەبى مىشىش شىزىك بەشتى بىكەم .. ھەولىكى خۇنىدىن، كەلك وھرگىتن لە كولتور و تىكىنلۈزۈزىاي ئەم ولاتە ... خۆ قالكىرىدىن (يېدەكەننى)
خۆقالكىرىدىن؟ نا..نا.. وەختى خۆ قالكىرىدىن نىيە وەختى خۆ تالكىرىنى كەي بە مرۆڤ لەقەلەم دراوم، تا بىتوانم بخوينم، تازە ناخم وېران بۇوە و قاوغىيكم ماۋەتەوە، بۇوم بە كارتۇنى بەتال، كەس كارتۇنى دىيوھ بخوينى، تا تاسەو وزەى خىېنەنمان ھەبۇ رېڭا نەدرابىن بگەينە هيچ شوپىنىك، ئىستاش ئىمە لە وېزگەيەكدا وەستاوابن زۆر لە دەمېكە شەمەندەفەرەكە ئىپەرىيە... (بىرى دەكە وىتە وە) بەراست خۆ من قاپى ئارەقەم
ھەيە... بۇ ئىمشەوى پى رايى نەكەم؟

واى لى ئەكەم ، ئەمېشەو ئەبىمە مىوانى خواردىنەوە . خۆم كەيل ئەكەم (دەرەۋا بەرە و كەنتۈرەكە ، دەرگاكەي دەكتەھە ، قەمسەلەكەي ھەلدەواسى و بوتلۇ ئارەق دەردەھەننى و رازوگلەبى لەگەل بوتلەكە دەكى) عىلاجى دەرەم ، وانەزانى تۆم بىر چۆتەوە، ھەر خۆم و خۆت بە تەنبايان، ئىتىر كى ئەتوانى تەنبا ھاۋىيى خۆى پىشتىگۈ بخا ، تو لە زىرەكتىرىن دوكىتۇرى دەرەۋونى دوكىتۇرى ، خۆ تو وەك دوكىتۇر نىت لە دەرەۋە فەحسم بکەي، نا تو ئەچىتە ناۋەوە و لەتىوھ ناخ عىلاج ئەكەي تۆم لەگەلا بى قەت خۆم بە تەنبا نازانم .

(دەرگای کەنتورەکە دادەخاتەوە و لەئاپىنەكەدا خۆى دەبىنى) سەيرە

.. چۆن تا ئىستا بىرم لەم داھىنانە مەزىنە نەكىرىۋەتەوە ؟ بۇچى لەگەل خۆم نەخۆمەوە؟... لەوەتەى ئەو ئاپىنەى كەنتورە لەۋىدايە سەيرى ئەكەم و نايىينم... كىرىبووەمە عادەت چەند خۆم بىڭۈيايە لەبەر ئاپىنەكەدا سەيرىكى خۆم ئەكەد، بەلام لەگەل ئەوەشدا چەندىن جار كەفى رىشتاشىنەكەم بېرىۋەتە وشك بودەتەوە و نەمدىوە، يان قۆپچەى كراسەكەم سەرەۋىزىر بەستوھ و دىقەتم نەداوه، زۆر راستە ھەيە سەير دەكا و نايىنى، ھەر وەك چۆن ھەن گۇي ئەگرن و نابىستن.

(مېز و كورسييەكەي رووبەأوو ئاپىنەكە دانا و ئارەق و مەزەي لەسەر رىز كرد و پەرداخىك و دۆلکەيەك ئاپىشى لەسەر دانا.)

- من ئەمەوى ئەمشەو لەگەل خۆم بخۆمەوە، كەواتە ئەم پەرداخە بۇ من و پەرداخىكىش بۇ خۆم ئەھىنەم...نا. نا... پەرداخى چى؟ خۆشم ھەر لە پەرداخەكەي مندا ئەخواتەوە... ئاپىنە جوانەكە، بەخۇاپىي نىبىه يېشىنەن وتووپىانە((دلى ئاپىنە دلە))... يان بۇ شىتكى زۆر جوان و پاك ئەلىن ((وەك ئاپىنە پاك و يېڭەرە))... ئاپىنە ئەو ھەلە بەنرخەت بۇ ئەڭھىسىنى لەگەل خۆت بخۆيتەوە، ئەمەش چەند تايىەتمەندىيەكى زۆر بەھادارو كەم وېنىي ھەيە، كە لە هيچ دانىشتنىيەكى تردا بۇت ناؤھىسى... يەكەميان لەسەرەتاوە تا كوتايى بەقەدەر تو لەگەلت ئەخواتەوە بىن ئەوەدى قومىك مەشروعەكەي تو كەم يېتەوە، پاشان تو قىسە ئەكەيت و ئەو گۈپتلى رادەگىرى...نا. گۇي راناگىرى... ئەۋىش بەھەمان شىيە ئەدوى، لەھەمان كاتىشدا رى لە قىسە كردىنى تو ناگرى و قىسەش لە قىستىدا ناکات و، لەھەمۇوشى گۈنگەر ئەوەيە لەپاشملە زەمت ناکا... ھەر وەك قالب پائىپاى ئەم غەربىيەي من، من كەي تاقەت و حەوسەلەي دەمەتەقى و مەلەنلىيەم ماوە. بەقەناعەتى من ئەگەر ئەم خۆمانە بىيانتوانىيە لەدەرەوە ئاپىنەكە بىزىن و لەتەكماندا بۇوناپە... ژيان مانايەكى ترى ئەبۇو... ئەبۇونە جىلى مەتمانەي ھەمان، چونكە راستىيەكان وەك خۆى ئەخەنە رۇو، بەقەبارەي خۆى شتەكان يېشان ئەدەنەوە، ئاپىنە گيانەكە من بۇيە بەسەرتىدا هەلنادەم لەخۆت بايى بىت، ئەوەتا تو خۆمم وەك من يېشان ئەدەيت، ماستاوم بۇ ناکەيت، چەند لىت دوور بکەم وەمەوە توش ئەوەندە خۆت دوور دەگرىت و رىزى خۆتت لايە، لەكەيەك بە شۇينىيەكەوە يېت دەم و دەست ئاشكراي ئەكەيت و، ھەرگىز نامەرداňە لەپىشتەوە خەنچەرم لى نادەيت، تو ئەو شتە راستگۇيەيت ئەگەر لەزىاندا بۇويتايە، يان ئەبۇويت بە نموونەي رەوشت يان ئەكۈزۈرىت. (ورددە ورددە دەست دەكتا بە خواردنەوە)

- رۆزانى يېشىمەرگايىتى و خەباتى چەكدارىت بىرە؟! ئاخىر بلى چۆن بىرم نىبىه... ئېيمە لە خۆشى و ناخوشىدا بە بىست لەيەكتىر جىا نەبۇوپىنەتەوە، يېڭەوە ھاتووپىنە دىنيا و يېڭىشەوە مالئاواپىي لى دەكەين... گيانمان لەسەر لەپى دەستمان بۇو... جار ھەبۇو بە يەك رۆز و دوو رۆز خواردنمان دەست نەدەكەوت... ئەو شاخ و كىوانەي لە وېنەدا ئەوەندە جوانن، ھەناسەيان لى بائىپوپىن و ھېزىيان لە ئەزىزمانا نەھېشىتىبوو، بەلام لەگەل ئەوەشدا پېشت و پەنامان بۇون، ئەيانپاراستىن... ئەو رۆزانە مردىنمان بەكۆلەوە بۇو، ھەمۇ سات

وچرکه‌یه ک مه‌رگ سه‌ره‌تاتکیی لى ئه‌کردین... له‌گه‌ل ئه‌وه‌شدا ئیمە ده‌سته و
ئه‌زنو له چاوه‌اوانيدا دانه‌نیشتن، چلکن، برسى، بى پاره‌پیوول، که‌جى ئه‌و
ھەموو رۆشنايیه‌ش له‌دلماندا بwoo... شانا زیمان به‌خۆمانه‌وھ ئه‌کرد... له‌گه‌ل
ژياندا ياري مشك و پشيله‌مان ئه‌کرد، له بنه‌ما و نه‌ینیه‌كانى گەمەی ژيان
تىگه‌پشتبووين... ئیمە سیزیغیک بwooين که تاشه‌به‌رده‌کەمان سەر ده‌خست و
چاوه‌اوانيمان نه‌دەکرد به‌سەرماندا تلوریتەوھ، بەلکو ھەر خۆمان ئه‌مان‌تلانه‌وھ
بەرھو خوار و جاريکى تر سەرمان ئه‌خسته‌وھ، نالیم له گەمەکه
تىگه‌پشتبووين؟... خۇ دەمانزانى ئەنجامەکەی يەکە، بەلام نەمانشەويست ئه‌و
ھەله بدهىنە دەست قەدەر خۆيمان به‌سەرا بادا، ئاي لەو رۆزه سەختانەی
تەمەن چەند ئاسوودە و به‌ختيار بwooين... ھەر ئه‌وه‌نەدە بwoo تا ماندوبي لەشمان
دەرئەچوو... ئىدى دەکەوتىنەوھ به‌ھەشتە به‌رينەکەی کە خۆمان فريشته‌كانى
بwooين ...

بېرۋەتىرى 2

شويىن / سەر چيا كانى كوردستان كات / پىش راپەرین / رۇز گرتەى / 1

(چەند پىشىمەرگە يەک لەسەر چياكا سەركەشەكانى كوردستان
كە شاسوارىشيان لەگەلدايە زۆر لە ئىستا گەنج ترە و كورىكى
قۇز و بە هيمىت ديارە - ئاشكرايە لەشەرىكى سەخت گەراونەتەوھ
سەركەوتىيان به‌دەست ھېنىاوه

ئازاد: ئىنجا با بچىنەوھ ناو دى و كەمنى

ئىسراھەت

شاسوار: بلى به‌سەر بەعسى
سەرەتى ساوه‌رە

فاشيا سەركەوتىن و
بەسەرمانا زال بى

سەربەست: من لەو پروايەدام زوربەى

ئەو

پىشىمەرگانە خۆيان تەسلیم ئەکەنەوھ
لە رقى ساوه‌رە

ئامانچ: من نازانم ئەم ساوه‌رە تا كەى
بەدوامانەوھ ئەبى

شاسوار: بەسەرە ئەو ئامانچە هەتا
كورد بەمىننى ساوه‌ر ئەمېننى و هەتا
ساوه‌رېش بەمىننى پىشىمەرگە ھەر
ئەمېننى

(ھەموو پىدەكەن)

پرین

- ئەزانى زۆرجار بىر لەو كاتانە دەكەمەوھو لەگەل ئىستا بەراوردى ئەكەم؟ ئەوسا ئامانجىكمان هەبۇو، تەنانەت ئەو كاتانە رەخنەى توندىشمان لە ھېلى گىشتى شۋاش دەگرت و باوهامان بەو شىۋەي خەباته لەق بوبۇو، ھەر گاؤتىئىكى ئەفسۇناوى ناخمانى روشىن دەكىدەوە، شانازىمان بەراى خۇمانەوە دەكىدو، بەۋەأى تواناوه بەرگىيمان لى دەكىدو، تا دەھات روشانىي ئاواتە كانمان بەھېزتر دەبۇو. من هيچ گۈمانىم نىيە كە مرو بۇيە دەزى تا ئامانجە كانى بھېنىتىنە دى، لەپىناوى ئەو ئامانجانەدا تا رادەي خۆبەخت كىرىن خەبات دەكە...ئەي كاتى ئامانجە كان نامىنن؟... كاتى ئومىندۇ ئاواتە كان زىنده بەچال دەكىن؟... ئەبى مروقى بى ئامانج و بى هىيا چۈن بىزى و بوجى بىزى؟... ئەبى لەو حالتانەدا خودى زيان ماناي بىننى؟ (وەستان)... زيان سەيرە... ئەزانى زۆر كەس كەئەيانبەن بۆ گاؤستان و جەستەيان ئەشارەوە، وا دەزانى تازە مەدوون، بەلام لەأسنیا بە مەدوىي ھاتوونەتە دنياو بەمەدوىيىش ژياون... نا... نا... پىمەكەنە بەراستىمە... خەلک ھەن بەمەدوىي ئەزىن... بەلام تا ھەناسەيان نەوەستى و دلە مىكانىكىيە كەيان لەكار نەكەوى ئاياشارەوە... وا ئەزانى شەرخۇش بۇوم؟!... من مەبەستم ئەو كەسانەيە كە دنيا بەجى ئەھېلىن و لە يارىيە كە تى نەگەيشتوون... خۇ من نالىيم تەنبا ئەو كەسە شايىتە ئەنەنە كە جى پەزجه لەسەر مىزۇو بەجى دەھېلى... تو بلىيى ئەوەندە گەلەپىم، نەزانىم مىزۇو لە كۆشكى دەسەلاتدارا بۆ چەواشە كەردى بى دەسەلاتان ئەنوسرىتەوە؟!... دىسان دەگەأىمەوە سەر مەسەلە ئامانج... خۇ مەرج نىيە بتوانىت ئاواتە كانت بخەيتە قالبى تىورى و وەك شىعەر لەبەرى بکەي... ئەي گوايىھ ئەو دايىكە شايىتە ئەنەنە كە قوربانى و دابەشكەرنى خۆشەويىستى كەردوەتە دروشىم بۆ گەيشتن بە ئاوات، ئاواتىشى پەرەردە كەرنى مندالە كايزىتى، من مەبەستم ئەوە نىيە دايىك زيانى خۇ لە چىشتىخانەوە بگۈزىتەوە بۆ گاؤستان، مەبەستم ئەوە نىيە ھەر كۆزراو و بکۈز شايىتە ئەنەنە زيان بىن... زيان تەنبا لە دووخانەيەدا كۆنایتەوە... واز يېنە خۆمە گيان با نەچىنە ناو زريانى فەلسەفەوە، چونكە نەك تەنبا فەيلەسۈوفە كان، بەلکو ھونەرمەند و ئەدىب و سۆفى و عابىدە كانىش، وەك خەلکانى تر خۆيان ئەدەن بەدەن شەپۇلە كانەوە، ھەر يەكەيان بەشىۋەيەك لە شىۋەكان پال بە زيانەوە ئەزىن... مروق زۆر سەيرە... وەك بەرەنگارى زيانى پى ناكىتەوە، بەوهشەوە ناوەستى و يارمەتى رۆزگار ئەدا بۆ گەيشتنى بە مەرگ. رەنگە ئەوهش بى كە بەرگىيان دېينە دنيا و بەزەردەخەنە بەجىنى ئەھېلىن... ئەزانى خۆمى خۆشەويىست... مروق كە لە دايىك ئەبى مەتىيالىكى خامە و وەك لايەھەيە كى سېپى، زيان سەردىيە بۆ ئەنوسى و، رەنگە ھەر لە سەرەتاوه نەخشە مەركىشى بۆ داڭىزى، خۆيىشى و خۆشەويىستە كانىشى پەلەيانە لە گەياندنى بە مەرگ... پەلەيانە زوو دانى دەربى، پەلەيانە زوو پى بىرى... ئېنجا خۆيىشى ئەچىتە پال ئەوان و پەلە ئەچىتە قوتاپخانە و دەرچوون و كاركىدن و مال پىكەوهنان و لەزىوان ئەو ھەمۇو پەلەپاوزىيانەشا ورددە پەلە ئەھار و جەزىن و شايى و ... كورە ئىتەر چۈوزانم ... زيان ئەبى بە (گەشتىكى بروسك ئاسا بەرھو مەدن). خۆمە كەم، فەلسەفە ئەنەنە

ژیان لهوهدايە، فيرەت ئەكا و فيرەت ئەكا، تا نزىك ئەبىتەوە لهوهى لىنى تى بگەى، ئىنجا لهپەل ويپت ئەخا و ئەتكۈزى... تا وات لى دى لهزىاندا قال بى و لهمانى راستەقىنەي ژيان تى بگەى، دەبىنى ژيان بەسەر چووه و لهەرگەوە نزىكتىرى وەك لە ژيان.

بەخوا وابزانم بەم فەلسەفە بەتال و بى مانايە سەرتەم خستە ژان... ئەوهەتا تۆش خەريکە سەرخۇش ئەبى... بەلام ئەمە واقىعى راستەقىنەي ژيانه... روڭگار هيچى راست و دروستى تىا نەماوە، هەرچى يېنى بوترى دادوھرى لەم ژيانەدا نىيە... لە بى داديا خەلکى دادو بىداديانە... خۆزگە ژيان و روڭگارپىش وەك ئەم ئاوبىنەيە روون و ئاشكرا بۇونايە، ئىنجا دەتزانى روڭگارەكەمان چەند تال و ترشه، چەند تارىك و بى مانايە و شايىستەي ئەوه نىيە خەمى بۆ بخوين و، دل تەنگ بىن بۆ ئەو خۆشەويستانەي مالئاوابىمانلى دەكەن... يان تەنانەت مروقىش دەريا ئاسا دەروونى قولل نەبوايە و نەيتوانىيابىيە پىسى و خيانەتكارى و درو و دەلەسەي تىا حەشارداو، بتوارايە وەك ئاوبىنەي يېڭىردەممو پېچ و پەناكانى ناخ بىينىزى، ئەو كاتە دەمامكە كان دائەمالران و، ئەمانتوانى بە شىيەھەكى تر ژيانمان بىنیاد نىينەوە، بە شىيەھەكى تر مامەلە لەگەل ژيانا بکەين... ئاي خۆمەگىان... ناخم ئەوهندە پاھ بۆم دەرنابارى... ئەو زريانەي لە قوللایەوە راپىچى تەنبايى و تارىكىم ئەكا زۆر لەوه بەھېزترە كە منىكى پەپولە پايزەدى دەم (با) بتوانم بەرەنگارى بىمەوە... ئىستا زانىت بۆچى خەلکى ئاوبىنەيان خۆش ئەۋى؟!... ئەوى بەلايا تىپەأى هەلۇيىستەيەك ئەكا... يان هەر هيچ نەبى ئاوبىكى لى ئەداتەوە، هەركەسەو ئەيەوى خۆى بە روونى بىينى، ئەلەن ئاوبىنە لەدەرەوە ئەم گەردوونەوە هاتووه، راست و دروستە، روون و بى غەل و غەشە... توھەروا دېقەت بىدە ئەم غورىتە چۆن دلأەقت ئەكا، بەزەبىي و خۆشەويستانى لە دلتا ئەكاتە بۇوزىكى فيزىكى بى سۆز و ھەست، تو سەيرى سيروانى براەدرمان بکە، ئەو برا نازدارەي بەو كارەسانە دلتەزىنە تىا چۈو... ئەزانى چۆن خەمەكەى ئاوهزۇو بودتەوە... خەمى گەورە ئەوهەيە كە ناتوانى بە يېنى پۇيىست خەفت بخوا، ئىيمە خۆمان لەسەر لانكەوە ئەبىنە ھاۋەدەمى خەم، بۇيە خەمى خەفت نەخواردىنىش ئەخوين... لېرە لەناو چاڭىكى قوللى نۇوتەكى خەما گىرمان خواردۇوە... خۇ ئىمە لە شاخىش بە دەستى خۆمان ھاۋىكەن ئەو خۆمانمان ئەناشت... لەجياتى گريان سرۇودمان بۇ ئەوتتەوە... رەنگە ئەو قۇناغەشمان لاي هەندى كەس بخىرتە قالبى دلأەقىيەوە... بەلام دلأەقىيەكى پا سۆز، ھەست بزوئى... لەۋى ئەمانزانى ئەبى چۆن لەدلدا پرسەيان بۆ دانىزىن و، لەجياتى لاۋاندەوە، بکۈزىيانمان ھەراسان ئەكرد... ئاي خۆمە گىان دىسانەوە گەأىينەوە بابەتى دەسەلات... لەۋى ئامانجىكىمان ھەبۇو، ھەر هيچ نەبى بەقەبارەي خۆمان دەسەلاتمان ھەبۇو، لەگەل ھەممو مەترسىيەكانيشدا ئەمانتوانى بىللىن نەو، لەۋى دواى كېلىپە ئاگر كەتپۇوبىن و مەرگمان راۋەنە، بەلام لېرە ھەر لە چاوهأوانىدان، چاوهأوانى مەرگەساتىكىن لەم مەرگە بەرددەۋامە دەربارمان بىكەت...

ئەزانى چەند گۈنگە بەدەسەلات بىت ، خۇ دەسەلات ئەوه نىيە چەكدارت ھەبى و بتوانى ئازارى خەلکى بىدەي ... نا .. نا .. دەسەلات ئەوهە خاوهنى خۆت بى ... ئەزانى خۆمە گىان ... (بىر دەكاتەوە و خەيال دەيياتەوە) ھەر ئەو روڭەي

مالئاواييم له دلسوز كرد، بو ئيوارهكەي، هاتنه سەرم و رايچى ئاسايشيان
 كردم.. ئيانزانى من كىم ... ناوم و ترابوو ... ئەوكەسى ناوي منى دابوو تەنبا
 منى ئەناسى، بەلام من پەيوەندىم لەگەل زۆر كەسا ھەبۇو ، زۆرم ئەزانى
 خۆ تو خۆتم لەگەلابووى .. چۈن پىيارمدا دەسەلات لەدەستى مانا بى نەك ئەوان
 ئەو ھەموو ھېز و ئامىرى ئەشكەنجه دانە نەيانتوانى دەسەلات لە من
 وەگرنەوە و بىدهن بەوان ... ئەيانزانى كە من زۆر ئەزانىم و پىيان نالىم ... ئەو رۆزانە
 خۆمم زۆر خوش ئەويست ... زۆرم شانازى به خۆممەوە ئەكىد ... ئەو كەسى
 ناوى منى دابوو ... ئىستا ئەبى بە سى سكىرتىرا بىگەيتە لاي ... وا نەزانى رقم
 لىيەتى ياخوا نەكىدە بەسۈوكى سەيركەم چونكە لەزىز ئەشكەنجهدا ناوى منى
 وتبۇو ... خۆ من ئەزانىم كە توانايى مروف سىنوردارە و مەرج نىيە بەرگەي ئەو
 ھەموو درنەدىيە بىگرى ... من تەنبا بەزەيىم پىايادا يەتكەنە كە نەيتوانى دەسەلات
 بىگەيتە دەست ، نەيتوانى خاوهنى خۆى بى وەك ئىستاى من بى دەسەلات
 بۇو، چونكە بى دەسەلاتى بەشىكى گەورە لە بۇونت ئەسىرىتەوە مروفى بى
 دەسەلات و بى ئامانج ھېچ پاساوىك نىيە بو بەرددەۋامى ژيانى ... ھەناسەى
 يەت و ئەروا ... دلى وەك مەكىنەيەك لىئەدا و، بۇون و نەبوونى ئەچنە يەك
 خانەوە ... ئىستا يەكىكى وەك من ، پاساو چىھە بو بەرددەۋامى ژيانى؟!! ئاخىر خۆ
 ھەندىجار مىدەن باوەكە ئەيىتە رىزگاربۇون ... **(خەرىكە سەرى گەرم دەبى و**
ورددە ورددە سەرخوش دەبى) دلىيابە ئىستا مىدەن بو من دەربازبۇونە لە
 نەهامەتى ، ئاي خۆمە گىان لە چىيەوە هاتمە سەر چى ... خۆ من ئەگەر ئەو
 چارە گرائىيەم نەبوايە ئەوەندە بى دەسەلات نىم دانىشىم گلەبى لەبەختى خۆم
 بکەم ... بىرته چۈن تۈوشى ئەم بەلايە بۇوم ، ھەر رىك بە بىۋانە بو تىكشىكانى
 من بۇو ، نە كوشتمى تا رىزگارم بى و نە واى لېدام كە چارەسەرى ھەبى...
(خەيال دەيياتەوە) بو دورىيىنەكەي مامۆستا .. بو دەمانچەكەي ئەو كەله
 جوامىرە

بىرەۋەرى 3

شويىن / سەر چىاكانى كوردستان كات / پىش راپەرین (بەرەبەيان)

دەتمەنلىكى 1/

شاسوار و چەند پىشىمەرگەيەك ، لەگەل مامۆستا
 كە دىارە يەكىكە لە لېپرسراوان، ھەموو گىيانيان تەپوتۇزە
 و لەوە دەچى لە كەمىنېك رىزگاريان بۇوبىنى ، مامۆستا
 ترس و پەشۇكماۋىيەكى زۆرى پىوه دىارە .

مامۆستا : من لەتاو ژيانى ئىوه نەم
 ئەزانى
 بکەم ، چونكە ژيانى ئىوه لە ئەستۆى
 منايە ، ھەر

بُويه ئوهندە بەپەلە دەرچووين دوربىن و
دەمانچەكەم بىر چوو.

پېشىمەرگەكان بە دزىهەو بە قىسەكانى پى دەكەن ، تەنبا
شاسوار نەبى

شاسوار : مامۆستا گيان لە كاتى وادا
، زىرە كانەترين يىريار كشانەوەيە . ئەھى
بەخۇرايى خۇي بەكوشت ئەدا لە
نەزانىيە نەك ئازايەتى ..

مامۆستا : ئەھى تو ئەيلىي زۆر راستە
، بەلام گەرانەوەي من بى دوربىن و
دەمانچە ئەخربىتە خانەي عەيىھەو ..
ئىنجا كى ئەتوانى لەو قىسە و
قىسەلۆكە رزگارمان بىكا ؟

پېشىمەرگەيەك : مامۆستا گيان گوېت
لە بۆمباباران نىيە ؟ گەرانەوەي ئىمە
يەعنى خۇ بەكوشىدان

شاسوار : من ئەچم بەلام بە
مەرجەي ئىيە بەردەۋام بن لە روېشتن و
خۇتان بەكوشت نەدەن

بىرىن

دەنمەنى / 2/
شويىن / مزگەوتىك لە لادى
كات / دەممەۋەئىوارە

پېشىمارگەكان دەشلەزىن بەرەو دەرەوە را دەكەن
گىرتە / 3 /

شويىن / دەرەوەي مزگەوت
كات / هەمان كاتى گىرتەي 2

گۈندىشىن: لەگەرانەوەيَا دوزىمن بەدى
شۇرۇكراوەتەوە و ھەمو گيانى خلىتاني خوينە و دەم و چاوى
لەبەر خوين نابىنرى .. دوربىن و دەمانچەكەي يېتىھى
گۈندىشىن: لەگەرانەوەيَا دوزىمن بەدى
كرد و ئەو ناوەيان كرده ئاگر باران ، كە
پېكرا لەدۇورەوە چاومان لېيى بولۇ ، بەو
وەزۇعەشەوە ھەر خۇي كېش ئەكىد ، تا

لهچاوی دوزمن ون بwoo ، ئینجا توانیمان
بەهانایاوه بچین ...

گەرانەوە بۇ شانو

(وينهکەى خۆى لەئاونىنەكەوە بىنى پى دەكەنى)

دەنگەكە : ئىستا مامۆستا دوو (دالى) دوربىن ۋ دەمانچەكەى گۇرپۇھتەوە بە دوو دالى تر ، دۆلار و دەسەلات (دەنگەكە بەردەواام بىندەكەنى)

شاسوار: (زۆر بە تۈورەيىھەوە) دەبەنگ بەچى پىئىنەكەنیت .. گوايىھ نازانىت من بوم بە پەزگى زەمانە و پاش ئەو ھەمموو ھەول و تەقەلايە، تەزانەت ناتوانم لە خۆشەويىستەكەشم نزىك بىمەوە ، ئىستا خوا ئەزانى ئەويىش چى بەسەر هاتووە .. ئاخىر خۆ من ھەرچىيەكم كەربىن بۇ خۆمم كەردوھ و چاوهرىنى پاداشت نىم، بەلام بەزەيىم بە بىندەسەلاتى خۆما يەتهوھ ...

(لەگەل خواردنەوەوە مەست بۇوندا بەچاوى كەمپىك لېلى دەبن، بەلام ھەست دەكا كە ورده ورده سۆزى دەتەقىتەوە و ھەزى دەسەلات دەگىتە دەست. لەناكاو وەك يېتىھەوە ھۆش خۆى ھەلۋىستەيەك دەكاو، بەقىنەوە سەيرىكى ئاونىنەكە دەكا، چاوى دەرىتە چاوهكانى خۆى...)

ئاخىر خۆممى هيچ و بىوچ، بۇ ئەۋەندە دەبەنگ و گەلخۆى؟! . بۇ ئەتەۋى خۆت لە راستىيە كان لابدەي؟ . خۆ خەباتى چەكدارى خۆى لە خۆبا ئامرازىيە بۇ گەيشتن بە ئامانج، چۆن ئەبىن چەكدارى بىتىتە ئامانج... تو درو لەگەل من ئەكەى، يان لەگەل خۆت؟!... ئەي نازانى ئەو ئامرازە لە شاخ ھېمىاى سەرەبەستى و ئازادى بۇو لەشارا ئەتىتە ئامىرى تۆقانىن و، ئازادى زەوت كەرن؟!... ئەگەر لە شاخ خەبات بۇوبى، لەشار ئەتىتە (خەباتە)، ئەگەر لە شاخ تىكۈشان بۇوبى، لەشار ئەتىتە تىكۈشىن. ئەي گوايىھ تو خۆم نىت؟! خۆم؟!!!... نە خۆممى چى؟ كى ئەلى تو تو گەر خۆم بويتايە ئەتوبىرا چاولەچاوم بىأى ... ئاي ئاونىنە ساختەچىيەكە... تو لە خشتەبەرى تەواوى ... چەند وەختە بەھەوە ھەلم ئەخەلەتىنى گوايىھ ئەۋەدى لە تۆدا ئەبىيىم خۆمم؟؟ راستت كەردوھ بەچەپ و چەپت كەردوھ بە راست... بەتەواوى بىچەوانەي خۆمم پىشان ئەدەيت و ئەتەۋى بلىنى ئەۋە منم!!... تو رىايىكەر و دووأوو درۆزنى، ئەگەر سىاسەتمەدار بۇويتايە، ئىستا پايىيەكى بىلەت ئەبۇو... خۆتم لى مەكە بەسەرخۆش ھەي بى شەرمى درۆزنى، تو راستى ئەشىيەنلى.

(لەگەل تەواوکىرىنى قىسە كانىدا، تا ھېizi تىايە لەپى دەستى ئەدا بە ئاونىنەكەدا، ئاونىنە ھارە دەكاتە خوارەوە، تەنبا ئەۋەندە بە كەنۇرەكەوە دەمەنلى كە رووى خۆى تىا بىيىنى، ئەويىش درز تەننۈيىتى، بۇيە ئەم بەسەرسامىيەوە لىنى دەچىتە بىشەوە)

دەنگەكە: (بە گالىنە حارىيە و بىندەكەنى) منى تو ، يان منى عەكسى تو چەند بىچەوانەشىنى ھەر بەشىكە لەو واقىعە تالە .. بەلام تو لەگەل شەكاندىنە ئەويىشت شەپواند و ئەۋەندە تر چارەي خۆشت ناشىرىن كەرد....

(شاسوار بە سەرسامىيە و لە ئاونىنەكە دەروانى)

ئەمە سەرەتايە يان كۆتاپى ؟؟!!!!